

Arbetsmarknadsläget för ingenjörer

En stark arbetsmarknad visar tecken på försvagning

Albert Ohlin

December 2023

Sveriges
Ingenjörer

Innehåll

Arbetsmarknadsläget för ingenjörer – november 2023	3
Arbetslösheten ökar från rekordlåga nivåer	3
Stark tilltro till ingenjörernas ställning på arbetsmarknaden	4
Avslutning	6

Arbetsmarknadsläget för ingenjörer – november 2023

De senaste månaderna har tecknen på en generell försvagning på arbetsmarknaden Haglat tätt. Den gängse bedömningen är att arbetslösheten kommer att stiga under merparten eller hela 2024 till följd av en avmattning i konjunkturen.

I SCB:s årliga arbetskraftsbarometer uppger arbetsgivarna att 4 av de 10 utbildningar där de behöver anställa flest från de kommande åren är ingenjörsutbildningar. De senaste åren har präglats av rekordstor efterfrågan på ingenjörskompetens. Arbetslösheten bland ingenjörer har legat en bra bit under en procent vilket är historiskt lågt. Många arbetsgivare – inte minst i offentlig sektor och utanför storstadsregionerna – har upplevt betydande svårigheter att rekrytera ingenjörer. Det har hämmat Sveriges tillväxt.

Nya siffror från Sveriges Ingenjörer visar att även ingenjörer drabbas av den vikande konjunkturen och att arbetslösheten ökar. Men ur ett längre perspektiv är novemberarbetslösheten 2023 på en knapp procent fortsatt väldigt låg.

Det är självklart inte bra att färre ingenjörer arbetar, när behovet av ingenjörer är fortsatt stort på medellång sikt. Samtidigt kan en avmattning på arbetsmarknaden innebära möjligheter för arbetsgivare som tidigare har upplevt svårigheter att hitta rätt ingenjörskompetens. Nu borde vara ett gynnsamt tillfälle för arbetsgivare att rekrytera ingenjörer.

Ingenjörerna själva ser fortsatt positivt på sina egna möjligheter att hitta nya jobb. Däremot är färre mycket positiva till sina möjligheter att byta arbetsgivare. Likaså tror numera fler ingenjörer att deras arbetsplats kommer att minska på mängden icke-akademisk arbetskraft än som tror att det kommer ökas det kommande året.

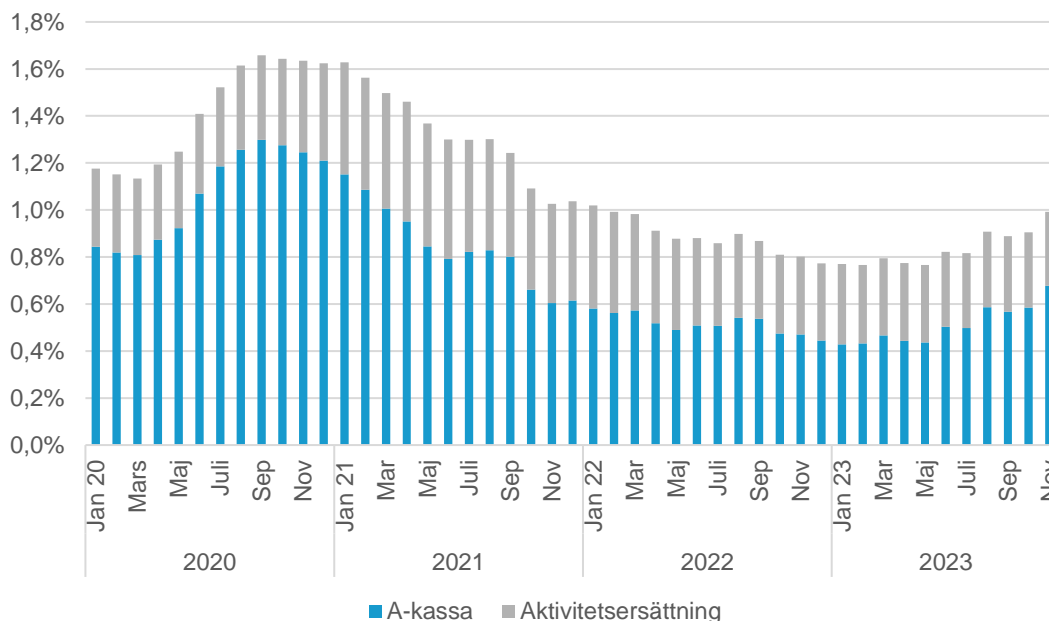
I den här analysen redovisas den senaste arbetslöshetsstatistiken från Sveriges Ingenjörer samt resultaten från vår återkommande arbetsmarknadslägespanel som besvaras av över 1 000 yrkesverksamma ingenjörer i Sverige.

Arbetslösheten ökar från rekordlåga nivåer

Behovet av ingenjörer bedöms öka i framtiden. I den senaste arbetskraftsbarometern från SCB är 4 av de 10 utbildningar där arbetsgivarna behöver anställa flest från de kommande 3 åren ingenjörsutbildningar. En stor efterfrågan på teknisk kompetens kopplat till klimat- och teknikomställningen kombinerat med en generellt stark arbetsmarknad har tryckt ner arbetslöshetssiffrorna för ingenjörer i Sverige långt under en procent under nästan två år.

Behovet av fler ingenjörer har hörtsammats av bland annat politiken. I budgetpropositionen för 2024 aviserade regeringen en särskild ingenjörssatsning för fler utbildningsplatser och ökad genomströmning. Kostnaden bedöms ligga på 1,5 miljarder kronor fram till 2026.

Figur 1. Andelen arbetslösa medlemmar 2020–2023

Källa: Akademikernas a-kassa/Sveriges Ingenjörer

Det senaste halvåret har arbetslösheten bland ingenjörer ökat och i november landade den på strax under en procent. Det innebär att arbetslösheten numera är på sin högsta nivå sedan coronapandemins slut, i början av 2022.

Sett ur ett lite längre perspektiv är däremot arbetslöshetssiffran fortsatt låg. Under åren 2013–2016 exempelvis låg arbetslösheten i spannet 1,3–1,45 procent under hela perioden.

Att arbetslösheten ökar när behovet av ingenjörer fortfarande är stort är naturligtvis inte bra. Allra minst för de som blir av med jobb som de trivs med och vill vara kvar på. De flesta ingenjörer får däremot snabbt ett nytt jobb när de avslutar en anställning. Och en stigande arbetslöshet kan också innebära vissa möjligheter – inte minst för arbetsgivare.

På grund av den oerhört låga arbetslösheten har många arbetsgivare haft svårt att hitta rätt ingenjörskompetens de senaste åren. Flera offentliga arbetsgivare har haft svårt att locka ingenjörer från näringslivet och privata arbetsgivare har uppgett att rekryteringssvårigheter förhindrar tillväxten. Det gäller inte minst arbetsgivare utanför storstadsregionerna.

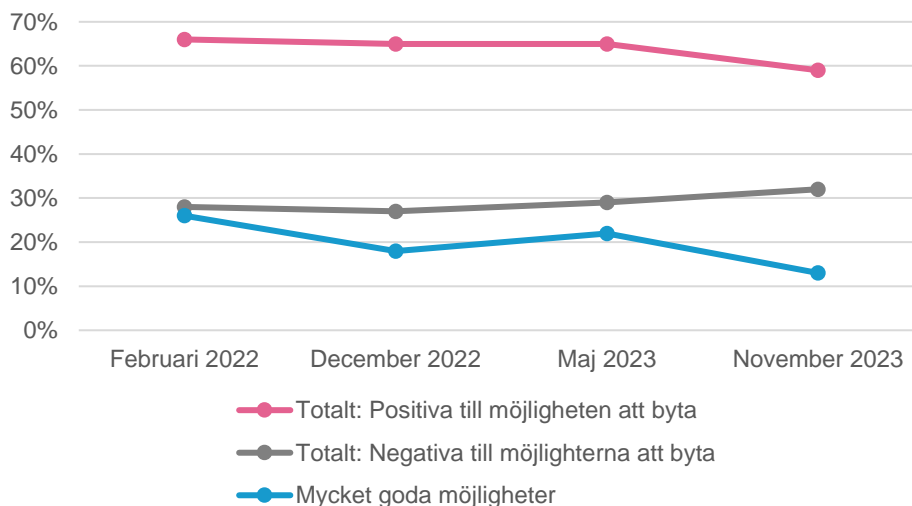
När arbetslösheten stiger förbättras möjligheterna att hitta rätt kompetens. Tiden att starta rekryteringsprocesser för att hitta rätt ingenjörskompetens är alltså nu, när det sannolikt är något mindre konkurrens om ingenjörerna.

Stark tilltro till ingenjörernas ställning på arbetsmarknaden

När vi frågar ingenjörerna själva ser de fortfarande positivt på sin ställning på arbetsmarknaden. I en enkät besvarad av över 1 000 yrkesverksamma ingenjörer uppger en

klar majoritet att de har goda möjligheter att lämna sin nuvarande arbetsgivare för en annan mot en högre lön.

Figur 2. Många ingenjörer upplever goda möjligheter att byta arbetsgivare

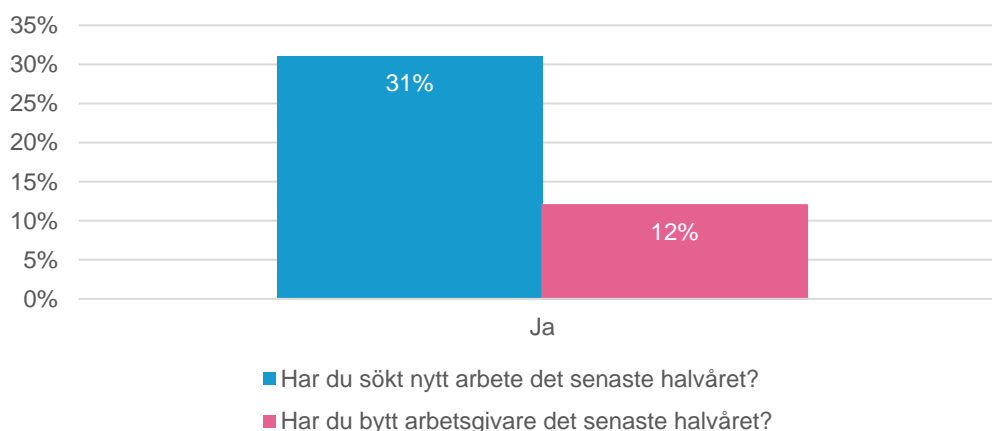
Källa: Sveriges Ingenjörers medlemspaneler

Fråga: Upplever du att det i dagsläget finns möjligheter för dig att hitta ett jobb hos en annan arbetsgivare till en högre lön än vad du har nu? Svarsalternativ: Ja, det finns mycket goda möjligheter [positiv]; Ja, det finns möjligheter [positiv]; Det finns begränsade möjligheter [negativ]; Nej, möjligheterna är mycket begränsade [negativ]; vet ej.

Som framgår från figur 2 är nästan sex av tio ingenjörer positiva till sina möjligheter att byta arbetsgivare. En knapp tredjedel är negativa. Måtten närmar sig varandra lite grann jämfört med tidigare mätningar, men avståndet är fortfarande stort. Däremot sjunker de som upplever mycket goda förutsättningar att byta arbetsgivare rätt markant, från 22 procent till 13 procent. Men ingenjörerna upplever över lag sin ställning på arbetsmarknaden som stark.

Det syns också i viljan att söka sig till nya utmaningar. En knapp tredjedel av ingenjörer uppger att de har sökt nytt arbete det senaste halvåret och en av åtta har bytt arbetsgivare.

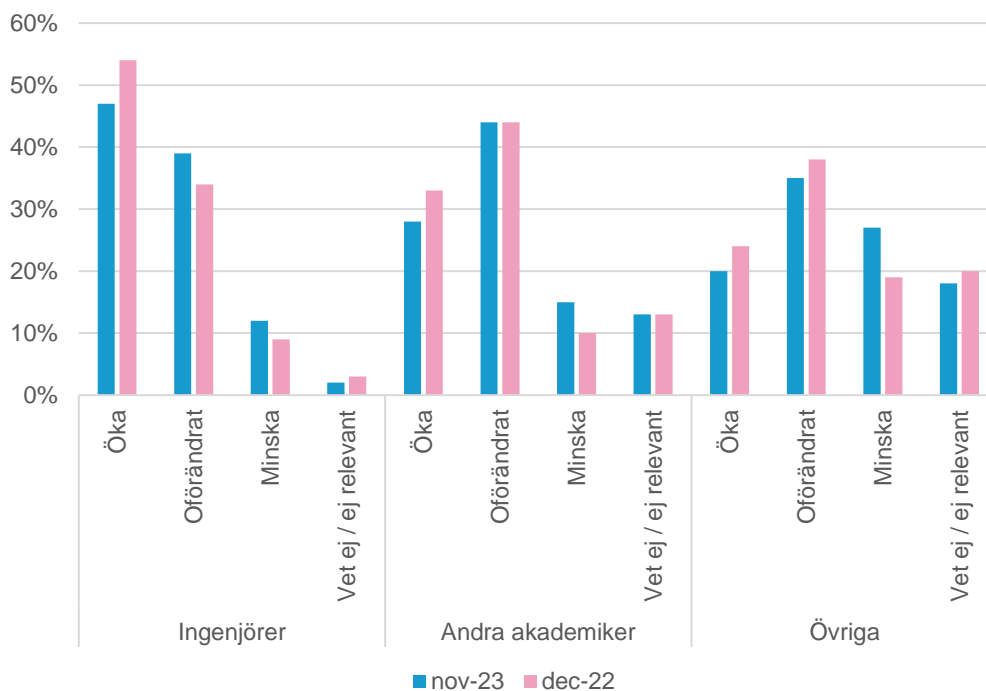
Figur 3. Ingenjörerna är fortfarande benägna att röra på sig på arbetsmarknaden

Källa: Sveriges Ingenjörers medlemspanel

Ingenjörerna har också en positiv bild över den egna professionen i stort. Klart fler tror att antalet ingenjörer på den egna arbetsplatsen kommer att öka snarare än minska det kommande året.

Figur 4. Ingenjörernas syn på antalet anställda kommande året

Källa: Sveriges Ingenjörers medlemspanel

Fråga: Hur tror du att antalet anställda inom följande yrkeskategorier kommer att förändras det närmaste året på din arbetsplats?

Den stora skillnaden jämfört med förra årets mätning är att fler ingenjörer i den senaste mätningen tror att antalet anställda utan akademisk utbildning kommer att minska snarare än öka. Det antyder att ingenjörerna tror att vi är på väg in i tuffare ekonomiska tider med ökande arbetslöshet – men att behovet av ingenjörer och annan akademisk kompetens fortsatt kommer att vara högt.

Avslutning

Sammantaget är ingenjörernas ställning på arbetsmarknaden fortsatt starkt, trots en vikande konjunktur. Arbetslösheten ökar visserligen, men från rekordlåga nivåer. Tilltron till den egna ställningen på arbetsmarknaden är fortfarande stor och det finns en generell tro på att arbetsmöjligheterna för ingenjörer kommer att öka.

Att arbetslösheten stiger en aning behöver inte heller vara endast negativt. Det kan innebära bättre förutsättningar för vissa mindre resursstarka arbetsgivare att lösa den mest skriande kompetensbristen i sin verksamhet. När konkurrensen om arbetskraften minskar innebär det ökade möjligheter för de som har haft svårast att hitta rätt ingenjörskompetens att rekrytera.

Sveriges
Ingenjörer